

Oponentský posudek rigorózní práce

Název rigorózní práce: Vzdělávání seniorů v oblasti nových technologií

Autor rigorózní práce: mgr Lukasz Tomczyk

Obor rigorózního řízení: andragogika

Oponent rigorózní práce: prof. PhDr. Pavel Mühlpachr, Ph.D.

Předložená rigorózní práce se věnuje velmi aktuálnímu tématu a to jak ve společenském, tak i v andragogickém kontextu. Řeší problematiku vzdělávání seniorů v oblasti nových technologií a nových přístupů ke vzdělávání seniorů v této oblasti. Aktuálnost tématu je navíc podtržena skutečností, že evropská populace stárne, prodlužuje se seniorský věk a nabízí se v této oblasti celá škála aktivit pro řadu napomáhajících disciplín.

Vzdělávání seniorů se proto dostává do popředí a představuje významnou sociální výzvu. Druhá dimenze celého problému je zásadní zejména v tom, že vzdělávání seniorů se odehrává v již zmíněné oblasti nových technologií. Ty jsou pro seniory zcela novou oblastí životní zkušenosti, neboť v průběhu dosavadního života se s tak rozsáhlým rozvojem informačních technologií nesetkali .

Úvodní kapitola má charakter epistemologický (podle strukturalistické koncepce M. Foucaulta). Dává solidní základ pro další metodologické, jakož i teoretické, uvažování. Autor v ní rovněž diskutuje sociální a demografické interpretace současného vývoje společnosti. Zároveň je zde zařazena historiografická podkapitola ve vztahu ke vzdělávání dospělých seniorů. V této části knihy autor prezentuje významné autority v česko-polsko-slovenského prostředí. Jedná se o autory, kteří se vzdělávání dospělých a seniorů věnují již řadu let (za mnohé jmenuji pouze Bednaříkovou, Wnuka, Čornaničovou a další.). Součástí kapitoly je i vhléd do problematiky Univerzit třetího věku, které vznikaly jako reakce na sociální nepokoje ve vysokoškolském prostředí na počátku 70. let minulého století ve Francii. Autor v této části práce uvádí různou typologii U3V a v této souvislosti se otevírá prostor pro analýzu těchto jednotlivých typů. Otázka na autora práce: který typ U3V je pro české prostředí nejrozšířenější a který z modelů má jaká pozitiva a negativa.

Ve druhé části práce se autor věnuje problematice digitálního vyloučení. Za zmínku stojí především jeho interpretace ústředního pojmu a související terminologie. Prosím proto autora o bližší vysvětlení výše uvedeného pojmu (digitální vyloučení).

Třetí kapitola má didaktický charakter ve vztahu k seniorům a k výuce v oblasti informačních technologií. Kapitola je přehledně členěná a přináší významné komparativní poznatky. Pouze bych měl výhradu ke členění podkapitol 3.12. na další dvě podkapitoly. Toto členění již nemá žádný další význam a strukturu kapitoly jen narušuje.

Poslední kapitola práce je věnována vzdělavateli seniorů, jeho kompetencím, přípravě na vzdělávací proces a podmínkám tohoto procesu. Kapitola má završující charakter ve smyslu tématu práce a je v ní analyticky rozebírána i vlastní zkušenost autora práce.

Rigorózní práci považuji za významný počín v oblasti vzdělávání seniorů. Má analytický charakter komparativního typu. Jedná se o monografické zpracování dané problematiky a vybrané pasáže textu doporučuji publikovat po patřičných korekcích. Významná je i rovina použité odborné literatury. Autor se opírá dominantně o polskou literaturu, která není v českém prostředí dostatečně známa a není ani přeložena. Text je obsahově hutný, psaný odborným stylem, gramaticky správně (až na malé překlepy spíše z nepozornosti). Text je obsáhlý, netradičně psaný řádkováním 1 (nikoliv 1,5 jak je obvyklé pro kvalifikační práce).

Významným a ne nepodstatným prvkem celé práce je i skutečnost, že dílo vzniklo v rámci řešení vědeckovýzkumného úkolu na Slezské univerzitě v Katovicích. Tuto skutečnost autor práce uvádí hned v úvodu své práce spolu s pregnantně vymezeným cílem práce.

Závěr: rigorózní práci mgr. Lukasje Tomczyka doporučuji k obhajobě a po jejím obhájení doporučuji udělit jmenovanému titul PhDr. v rámci rigorózního řízení na FF UK.

Praha, 7. 4. 2014

prof. PhDr. Pavel Mühlpachr, Ph.D.